

Sanat

İ. Hakkı KONYALI

Türk Yazı Sanatları Müzesi II

(Gegen sayıdan devam)

üzede teşhir edilen bazı Kur'anı Kerimler şunlardır.

1 — Müzenin 9 numarasında kayıtlı 0,64 X0, 50 metre ebadındaki nesih yazılı bu kur'anı kerim Fâtih'in kendi camiine koyduğu kıymetli yazmalardandır. Bazı sayfaları penbe, bazı sayfaları beyaz, kâğıda yazılan bu kıymetli yazmanın başından tezhipli kısımları yok olmuştur, durak işaretleri 2 santim kütünde fırfırlıdır, kenar süslerinde kırmızı, açık penbe, açık mavi, filizi, mor, altın, narçiçeği renkleri kullanılmıştır. Son kısımlarının sûre başları altınla yazılmıştır. Kur'anı Kerim Fâtih Camiinin kandilliğinin yanındaki odaya atılmıştı, böcekler ve güveler Kur'anı delik ve deşik etmiştir, alt tarafı pamuk haline gelmiştir, içinden avuçlar dolusu kurt ayıklanmıştır, hattatımı ve tarihini gösteren kısım da yoktur. Hicri 8 ve milâdi 14 üncü asrın bir yadigârıdır.

2 — Müzenin 12 envanter numarasını taşıyan bu Reyhani yazılı kur'an da 8 inci hicret ve 14 üncü milât yüzyılının güzel bir hatırasıdır. Bu da Fâtih camii'nin kur'anlarından. Her sayfasında 9 satır vardır, yazanını ve tarihini gösteren kısım yok olmuştur. Bazı surelerin farsça tam tercemeleri vardır. Bazı âyetlerin altına da farsça anlamları yazılmıştır, kurtlar yapraklarını kalbura çevirmiştir. Eşine az raslanan yazmalardandır.

3 — Bu Kur'anı Kerimi Hattat Hasan Hariri yazmıştır. Birinci ve ikinci sayfası ve sûre başları tezhiplidir, hizipler altınla yazılmıştır. Sonundaki vakfiyyesinden Kur'anı Kerim'in Mustafa Kethuda tarafından, Mimar Sinan'ın yaptığı Eyyup'deki Zal Mahmutpaşa Türbesi'ne vakfedildiği anlaşılıyor, Müzenin 4 envanter numarasına kayıtlıdır.

4 — 183 Envanter numarasını taşıyan bu Reyhani yazılı Kur'anı Kerim 7. hicri ve 13. milâdi yüzyıl eserlerindedir. Sûre başları küfi ile yazılmış, tecvit işaretleri kırmızı ile konmuştur.

5 — 11 envanter numarasını taşıyan bu şah-eser Kur'anı Kerim'in bir kısmını güveler ve kurtlar pamuk haline getirmiştir. Fâtih Camiinden getirilmiştir. Her sayfasında üçü celi olmak üzere 13 satır vardır. Bu kıymetli mushafı da Fâtih, camii için satın almıştı.

6 — Fâtih Camii'nden alınan bu Kur'anı Kerim 7. H. ve 13. M. yüzyılın kıymetli bergüzarlarından. Tezhipli baş sayfaları ve sûre başları jiletle kesilerek çalınmıştır. Kur'anın kalan sayfalarında 1303 hizip, secavend, aşere ve hamse madalyonu kalmıştır, Kur'an araplardan başka kimselerin okuyabilmesi için hazırlanmış bir Selçuk yazmasıdır, birçok kelimelerin üstüne harfi hareketler konmuştur.

7 — 10 envanter numarasında kayıtlı bu Kur'an da güzel bir Reyhani yazı ile yazılmıştır. 8. H. ve 14. M. yüzyıl eseridir, tezhiplerinin birçoğu çalınmıştır, bu da Fâtih camiinde çürütülen yazmalardandır.

8 — 13 envanter numarasını taşıyan bu eser Konya Selçuklularının son devirlerinde yazılmıştır, sayfaları siyah ve altın renkli çizgilerle çerçevelemiştir.